

KAS PO PALIAUBŲ

VISI ŽENKLAI IS PARYZIAUS RODO, KAD DERBOS DEL PALIAUBŲ GALI LABAI ILGAI UZSITESTI, TACIAU TIE, KURIE PO JU TIKISI ILGESNIO RAMYBES LAIKOTARPIO TURETU PAMESTI VISAS VILTIS.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Kai prezidentas Johnsonas paskelbė siekias derybų dėl paliaubų ir taikos, New Yorko birža reagavo kursų pakilimu. Tai labai būdinga visuomenės nuotaikom. Karas visiems gerokai įkyrėjo, tačiau šaltesni biržos spekuliantai iš to neturėtų tikėtis didelių permainų į gerąją pusę. Net ir kautynių sustabdymas, iki ko dar labai toli, nepašalins visų JAV vargų pietryčių Azijoje.

Paskutinės žinios iš Paryžiaus rodo, kad ten rengiamasi labai ilgom derybom. Šiaurinio Vietnamo delegacija persikraustė iš viešbučio į

mirusio Prancūzijos komunistų vado Thorez vilą, o amerikiečių delegatai rūpinasi savo žmonių atvykimu, vaikams pradėjus vasaros atostogas, t.y. birželio viduryje. Pagaliau ir kriežės nuotaikos pačioje Prancūzijoje, kur darbininkų streikai apstabdė viešąjį gyvenimą, nesudaro geros atmosferos. Galimas daiktas, kad derybos užsitęs iki lapkričio mėn. rinkimų Amerikoje, ar gal net ilgiau, -- tai priklausys nuo komunistų apskaičiavimo, kas tuos rinkimus laimės. Paramą Amerikos delegacijai šiuo metu teikia tik vienas galimas kandidatas, Californijos gubernatorius Ronald Reagan. Savo paskutinėje kalboje jis reikalavo invazijos į šiaurinį Vietnamą, kad privertus Hanoi rimtai derėtis. Tik rimta grėsmė, o ne nuolatinės nuolaidos galėtų priversti komunistus būti sukalbamesniais.

Tačiau Reaganas neturi daug galimybių gauti respublikonų nominaciją, jau nekalbant apie išrinkimą, bet jis gali padėti Rockefelleriui nugalėti Nixoną, jei Reaganas sutiktų kandidatuoti į viceprezidentus. Rockefellerio - Reagano "tiketas" galėtų suvienyti respublikonų liberalus ir konservatorius bei turėtų tikrai sumušti bet kokią demokratų kombinaciją. Tačiau paties Rockefellerio pažiūros į Vietnamo problemą nėra per daug drąsios. Sekmadienį jis aiškino per televizijos "Issues and Answers" programą, kad karo praplėsti neįmanoma, nes priešingoji pusė irgi mes daugiau savo jėgų ir modernių ginklų į tą frontą. Jo nuomone, reiktų daugiau koncentruotis paties pietinio Vietnamo teritori-

jos gynimui. Kitaip sakant, iniciatyva ir toliau paliekama komunistams, nors iš seno žinoma, kad puolimas yra geriausias gynimasis.

Prileiskim, kad Paryžiuje bus susitarta daugiau ar mažiau sustabdyti kautynes -- kas toliau? Tai nagrinėdamas James Burnham National Review skiltyse samprotauja, kad nuo to paties Vietnamo būklė tiek pagerės, kiek ji pagerėjo pasirašius 1954 m. Ženevos susitarimą. Jo nepaisydami komunistai padidino savo spaudimą į Saigoną. Jau dabar komunistai valdo trečdalį Laoso. Maža to, jie jau pradėjo Thailando puolimą, kur dabar yra 40,000 amerikiečių karių. Okas bus su "Pueblo" laivu? Ir pagaliau Kinija? Nejaugi Kinija daugiau gerbs amerikiečius po to, kai jie pasirašys paliaubų su turti, faktinai prisipažindami pralaimėję karą? Kas bus, jei Singapore įsigalėtų komunistai? Kaip jausis Australija, Phillipinai ir Naujoji Zelandija paliktos vienos? Nejaugi galima tikėtis, kad Castro nekelis naujų riaušių Lotynų Amerikoje po to, kai JAV atsisakys toliau kovoti pietryčių Azijoje?

Anot Burnham, jei amerikiečiai pasitrauktų nepasiekę garbingos taikos, pasėkos būtų tiesiog baisios, nes tai būtų aiškiu įrodymu visam pasauliui, kad Amerika negali ar neturi pakankamai valios savo pažadams ištesėti. Anti-amerikoniškos nuotaiikos dėl to ne tik nesumažės, bet padidės, nes prestižas priklauso tik nuo vieno dalyko: nuo atsakingo ir sekmingo jėgos panaudojimo.

Argumentas, kad de Gaulle laimėjo pasitraukdamas iš Alžiro ir tokiu būdu Amerika to paties pasiektų pasitraukdama iš Vietnamo, nėra rimtas. De Gaulle, pasitraukdamas iš Alžiro, liko Amerikos atominės jėgos prieglobstyje, bet jei Amerika atsisako pa-

Esty, latvių ir lietuvių jaunimas pabaltiečių parengime New Yorke.

V. Maželio nuotrauka

KOMUNIZMO STATYTOJAI DAUG ŽAIZDŲ PRIDARĖ LIETUVOS KULTŪROS PAMINKLUOSE

Tik dabar jau ir viešai Lietuvoj prasitaria, kiek žaizdų -- daugeliu atvejų nebepagydomų -- Lietuvos kultūros paminkluose pridarė vadinamųjų "komunizmo statytojų" siautėjimas. Šiandien daug kalbama apie tų paminklų apsaugą, šis tas ir daroma, bet nuostoliai vis dar nesustabdomi.

LIT. ir Meno bendradarbis (bal.30) rašo: "Ar taip jau būtina aptarinėti ir svarstyti tą patį? Be abejo, dar ginčytinos (Vilniaus) senamiesčio ribos, eilė kitų klausimų. Bet Bernadinų an-

samblio ar kito architektūrinio paminklo kapitalinės sienos neklaus, kiek joms dar stovėti. Jos reikalauja priežiūros ir restauracijos šiaudien. Pavyzdžiui, Petro ir Povilo bažnyčios zakrastių lubos kiaurai permirkusios. Su laiku drėgmė, patenkanti per stogo kiaurymes, "lips" aukštyn ir aukštyn. Ką darysime, kai ims byrėti vertingiausi vidaus apuošimai? Kviesimės iš kažin kur restauratorius, sudarinėsime milijonines sąmatas remontui, kaip Kaunokatedros atveju?"

Architektas V. Žemkalnis pasikalbėjime "prie apskrito stalo" KULTŪROS BARŲ 3 nr. sako: "Mūsųose tebėra tendencija nekreipti dėmesio į specialistų išpėjimus spaudoje apie daromą kultūros paminklams žalą... Paimkime kad ir architekto Stuokos-Gucevičiaus Vilniaus katedrą, dabar Paviekslų galeriją. Pats pastatas su savo interjeru yra taip pat muziejus. Todėl labai svarbu, kad nauji eksponatai ir senas pastatas turėtų tam tikrą ryšį, kad atitiktų vieni kitus... Bernardinų bažnyčios, jau daugiau kaip dvidešimt metų esančios Vilniaus Dailės instituto žinioje, interjeras smarkiai apnaikintas, ir tai padaryta pačių dailininkų. O kuo pateisinti neapsaugoto buv. Visų šventų bažnyčios interjero apnaikinimą visai neseniai, mūsų dienomis!... Čiurlionio paveikslų apsauga rūpinamasi jau daug dešimtmečių, tačiau ir lig šiol ji dar neišspręsta. Paskutiniais metais išmūrytos galerijos sienos, bet negaunant reikalingos aparatūros, pa-

veikslų apsauga vis dar neužtikrinta..."

O prof. Galaunė kalba svečiui (KULT. BARUOSE, 3):

"Va, ant stalo guli paskutinis leidinys apie liaudies meną. Raižiniai ir tapyba. Labai originali ir įdomi kūrybos šaka, bet širdį spaudžia pagalvojus, kiek tų liaudies kūrinių dingo per mūsų pačių trumparegystę. Ne kalbant jau apie Mažiečių muziejų, kuriame buvo daugiausia raizinių ir kuris sudegė. Bet buvo ir kituose ir dingo be žinios. Kaip ir sudegintos liaudies skulptūros, sudaužyti kryžiai -- nemokšų primityvios "antireliginės" kovos aukos. Tie nuostoliai nebepataisomi..."

"Mes buvome jūsų metuose darbingesni. Kai atidarėme Čiurlionio galeriją, iš viso dirbome tik keturiose, įskaitant pečkūrį, ir susitvarėme. Ir nesiskundėme, nors darbo buvo begalės".

LIT. ir MENO kitas bendradarbis (bal. 30) susirūpinęs rašo apie Kėdainius:

"Čia senoji miesto dalis pradėta tvarkyti jau praėjusiais metais. Pirmosios chirurginės operacijos atliktos Smilgos rajone, kuriame būdingas gatvių tinklas susiformavo XVI a. viduryje... Išlikę menkaverčiai mediniai namukai tikrai miesto nepuošė... Šių namelių vietoje dabar stantimi tipiniai penkiaaukščiai mūrai. Jei jie išliktų visai naujame mikrorajone, būtų visai pateisinama, tačiau daugiaaukščių tipinių pastatų kaišiojimas senamiesčio teritorijoje, kur vyrauja XVI-XVII amžiaus lingos aparatūros, pa-

(Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

• JAV DELEGACIJA Paryžiuje susiduria su kietu Hanoi delegacijos reikalavimu pirma išspręsti visišką bombardavimų sustabdymo "ir kitų karo veiksmų" problemą, tik po to pereinant prie kitų klausimų svarstymo. Tų "kitų klausimų" tarpe būtų "politinis Vietnamo klausimo išsprendimas". Į tai JAV delegacijos atstovai atsakė, jog tai ne jų kompetencija.

Iš visko atrodo, kad Š. Vietnamo delegacija siekia ne tik karo veiksmų sustabdymo iš amerikiečių pusės, bet taip pat ir sukiršinimo su P. Vietnamo vyriausybe, kuri visą laiką baiminasi dėl galimo JAV ir Š. Vietnamo susitarimo Saigono vyriausybės sąskaiton.

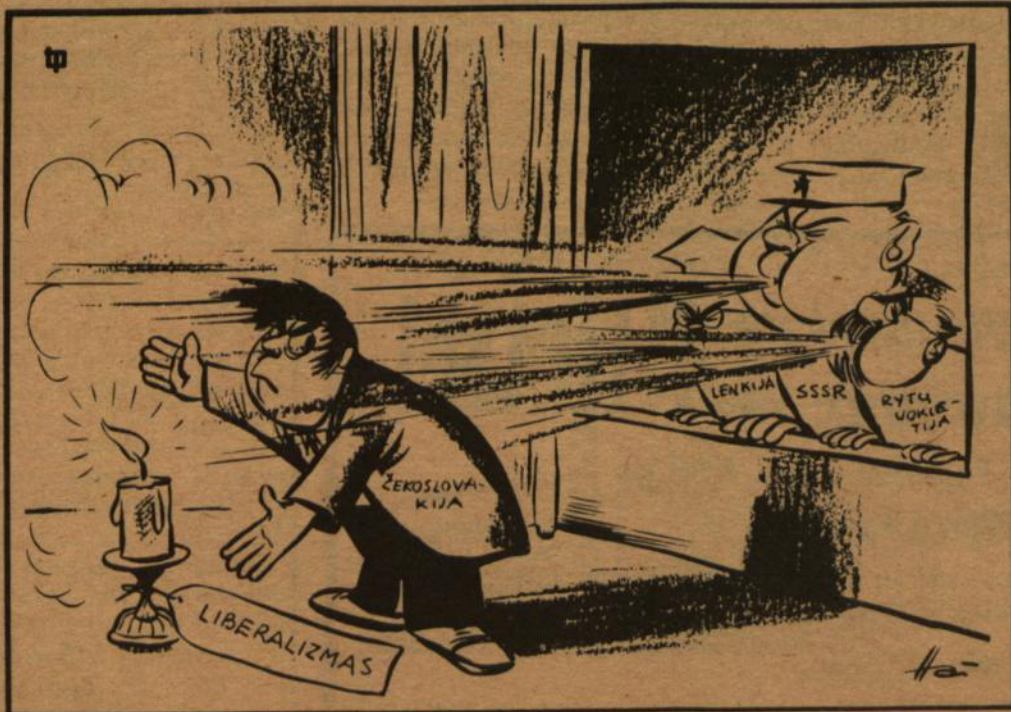
• PRANCŪZAI dar gauna elektrą, gazą ir vandenį, gi visa kita aprūpinimo sritis yra su stojusi streikų bangoje. Gen. de Gaulle žada išieiti su kompromisinio pasitylimo, darbininkų skiriamą didesnę svarbą pramonės pelno ir administravimo srityse. Belaukiant jo naujos deklaracijos, atrodo, kad didžioji panika pradeda išblėsti ir išsekti.

Spėjama, kad bus surastas kompromisas naujomis reformomis ir vyriausybės narių pakeitimu, tuo būdu išeinant iš grėsusios didelės krizės.

• Š. VIETNAMO karių infiltracija į pietus vykstantį rekordiniu tempu. Sustabdyti Š. Vietnamo bombardavimą, įtemptai atstatomi tiltai, karinės aviacijos bazės.

• ITALIJOJE įvykė parlamento narių rinkimai paliko krikščionių-demokratų partiją ir jos koalicionines grupes daugumoje, nors balsuotojų skaičium kiek padėjo ir kairiosios grupės. Būdinga, kad šalia komunistų atsirado dar ir Pekino linkmės pasekėjų, išėjusių į rinkimus ir surinkusių nemažai balsų. Kairiosios grupės patraukė savo pusėn socialistų Nenni partiją, galėtų net sudaryti daugumą, bet tikimasi, kad geras politinis strategas, koku ligi šiol Nenni pasirodė, liks koalicioje su krikšč. demokratais, tuo sustiprindamas savo pozicijas vyriausybėje.

• HOUSTONO, TEXAS St. Lukes ligoninėje buvo įvykdyta jau ketvirtoji širdies persodinimo operacija. Pirmieji du pacientai mirė, gi trečiasis turi viltingas gyventi.

Be žodžių...

Pavasario koncertas Baltimorėje

Gegužės 4 d. Taut. S-gos Baltimorėje su-ruošame koncerte susitiko net kelių miestų lietuviai: Elizabetho, New Yorko, Philadelphijos ir Washingtono. Šitokios progos pabendrauti dabar tampa vis svarbesne ir ko ne vienintelė priemonė mažesniems liet. gyvenvietėms gyvesnei kultūrinei veiklai palaikyti, o meninių, brangiau kaštuojančių, parangų atveju pagelbsti ir piniginių nuostolių išvengti.

Baltimorės lietuvija, kaip ir kitų miestų mūsų išeivija, turi nuolatinių, kad ir vis mažėjančių, ištikimųjų tautiečių būrį, kuriuo, tarsi tautinė gvardija, ką rengdama, dar vis gali pasikliauti. Nuolat matome tuos, kurių ausis dar vis jautri lietuviškam žodžiui ir garsui, jų akys dar gėrėsi lietuvišku vaizdu, o sauja dar aklinai neužsigniausių pagalbos reikalingam sušelpiti ir kultūriniam darbui paremti. Šie vietiniai kartu su svečiais iš kitur ir beveik pripildė Baltimorės liet. Tautinio Namo didžiulę vėsią salę.

Dar nesuspėjus ką tik atvykusioms viešnioms, New Yorko liet. Operetės choro dainininkėms po trumpos repetitijos nultipti nuo scenos, į Sveitinę jau traukė baltimorėčiai, rinkosi vietas prie šviežiais pavasario žalumynais papuoštų stalų ir kantriai lūkuriavo koncerto pradžios. Vietinius ypač domino mūsų mieste pirmą kartą apsilankęs newyorkiečių moterų choras ir dailiojo žodžio menininkė Irena Veblaitienė. Jai teko ir programos pranešėjos vaidmuo. Įvado žodyje susirinkusius ji supažindino su Operetės choro praeitimi, jo stambine įnašu išeivijos kultūrinei ir tautinei gyvybei išlaikyti.

Kad ir nedidelis dabar belikęs dainininkių bū-

relis, tačiau gražiai susidrausminęs, tautiniais drabužiais pasirėdęs, prieš klausytojų akis sušvito tarsi spalvingą gėlių puokštę. Šauniam dirigentui Mykolui Cibui vadovaujant, dainos liejosi skambiai, darniai, rimtai atsidėjus ir susikaupus. Pirmoje dalyje atliktos savųjų kompozitorių harmonizuotos liaudies dainos. Ypač pakiliai skambėjo "Prie Nemuno mano pasaulis" (muzika V. Paltanavičiaus).

Pakaitomis su daina aidėjo Ir. Veblaitienės balsas, ryškiai ir išpuodingai perteikias mūsų klasikų patriotinę kūrybą. Seniai mokykloje išmuktas mūsų poetų žodis dabar sužėrėjo naują šviesą. Atsidėjusi publika klausė Maironio anuomet išreikšto noro prikelti iš milžinkapių senelių, kuris atvertų naują poezijos šaltinį: "Tik ne tą šiandieninį, kuris ir dvasią ir rūbą paskolintą gavo, oi ne savo, ne savo!" Vargu kada poeto skundas iškalbingiau bylojo, kaip dabar mums, išeivijai, kai rūbas ir dvasia be atodairos skolinamasi netik kūryboje, bet ir visose gyvenimo srityse...

Pertraukos metu susirinkusiems atsigalvinti išdalintas šaltas patiekalas -- trijų tautinių spalvų drebučiai su šaltkošės priedu. Padavėjai turėjo vikriai sukurti, kad saldumynas ilgiau neištirptų.

Kai uždanga vėl pakilo, dainininkės scenoje tviskėjo jau kitu, rausvo šilko apdaru, lyg vėlyvų saulėlydžių debesėlis. Dabar klausėmės jau ne liaudies, o atskirų kompozitorių kūrybą. Kai kurios dainos Baltimorėje dar visai negirdėtos. Ed. Balsio "Dainos apie tiltą" vienas posmas, publikai neatlaidžiai plojant, pakartotas. Iš 11 sudainuotų dalykų tik vienas kitataučio -- Mozarto "Vakaro daina".

Išėjus su antruoju poezijos pluoštu Veblaitienė skambiu ir jautriu žodžiu skverbėsi ne tik į klausytojų ausį, bet ir širdį. Lyg iš giliausios praeities ataidėjusi visų laikų išeivijos patirtis pranašiskai skandėjo K. Inčiūros posmu: "Nors ir auksu grįsti sveturi miestai būtų, be tėvynės dūmų trokšti tu tenai!"

Kad svetur nenutroktume, labiausiai gaivinančia versme bene bus savoji kūryba, ypač liet. daina. Tarsi himnas jos

garbei perskaitytas ilgokas baltimoriečio N. Rastenio eilėraštis, deklamatorės išraiškingai nušviestas. Poetas vaizdžiai peržvelgia visą lietuvių buitį, nuo lopšio ligi karsto lydimą dainos, pabrėždamas, kad mums ji esanti ir malda ir vilstis. Tokia užbaiga labai tiktų ir aptariant Operetės choro pastangas.

Meninei daliai pasiūbaigus, Taut. S-gos skyriaus pirmininkas Vl. Bačanskas trumpu žodžiu kreipėsi į programos atlikėjus, sakdamas, jog įvertinimo ir dėkingumo jausmus daug tiksliau galės išreikšti gėlės. Scenon atskubėję studentų atstovai, savo ruožtu pasveikinę dainininkes ir chorvedį, jiems prie kojų padėjo krepšį gėlių, o deklamatorę ir palydovę fortepijonu, baltimorietę E. Juškauskaitę-Bush, papuošę raudonais, lyg žarijos, gvazdikų žiedais.

Vakaro svečių tarpe vyravo nuomonė, jog pirmoji koncerto dalis skambėjusi išpuodingiau, negu antroji. Mat, parinktos melodingesnės dainos, jos ir atliktos tarsi drąsiau, su didesniu įsijautimu.

Pagarba Operetės sambūrio moterims ir merginoms, kad neiškriko, o vis ištvermingai tarnauja lietuvių, gaidindamos ir džiugindamos plačiai išsisklaidžiusius tautiečius. Didelė pagarba ir ryžtingam chorvedžiui M. Cibui. Ateinantiems metams, Operetės choro 50 metų sukakties progą, sambūrį jis tikisi dvigubai padidinti, papildant ir vyriškais balsais.

Dainininkių tarpe matėme newjorkietes veikėjas Br. Spudienę, M. Žukauskienę. Tikriausiai tokių buvo ir daugiau. Choro spragoms užpildyti turi ateiti, matyt, ir tie, kurie ir šiaip dar buojasi bent pustuzinyje įvairių organizacijų...

Viešnioms nusileidus žemyn vakarienai ir pasižmonėti, scenoje įsitašė Jono Lekavičiaus kapela. Ji išsiverčia be kraštutinių, ausį rėžiančių, spiegančių garsų, lydinčių konvulsiskus, džiunglinius judesius neva "šokius". Siūbavo lėtoki, graikštus J. Štrauso valsai ir kitų nuosakiųjų šokių muzika.

Studentų ir jaunesniųjų svečių būrelis skardžiabalsio, judraus baltimoriečio aktorius Jono Kazlauskas pakurstytis, rankomis į ilgą virtinę susikibę ir į šalis palinguodami, smagiai

traukė studentiškas ir lietuviškas dainas. Išskirtinai noriu paminėti, kad bilietus į šį koncertą studentams savopiniškai apmokėjo dosnūs mūsų šio skyriaus narys Stasys Rutkauskas, tuo būdu paskatindamas, kad atsilankytų didesnis jų būrys. Atėjo 15.

Sprendžiant iš nugirstų išpuodžių, koncertas buvęs rimta, kultūringa, stipriai patrijotinio pobūdžio paranga. Vakaru orumo teikė ir atsilankę abu jaunieji vietos lietuvių kunigai: Baltimorės arkidiecezijos radijo ir televizijos reikalams direktorius (propagandos vadovas) Kaz. Pugevičius ir šv. Alfonso parapijos vikaras Ant. Dranginis.

Nuodugnesnį vertinimą palikdama nuošaly, priminsiu tik draugišnio ir kaimyniško kultūrinio bendravimo didelę tautinę reikšmę. Dainų, šokių ir kitokių mūsų sambūriai, besilankydami pas kitų miestų tautiečius, pastiprina liet. visuomenės savitarpio ryšį. Kitur besisvečiuodami atgaivina nutrūkusias pažintis, išgyja naujų; nors trumpam nutoldami nuo savo kasdieninės aplinkos, atsigauja dvasia. O ką jau bekalbėti apie tokiuos atvejais patiriamą paskatą ir toliau stengtis darbuotis ir ilgiau tesėti. Sambūrininkai juk nedainuoja ir nešoka sau, o visai išeivijos lietuvių. Jiems dėmesio stoka namie arba svetur padvelkia gyvybę pakandanti rudens šalna.

Atrodė, kad newyorkietės nelabai noriai rengėsi įkelionę namo. Viešnagė Baltimorėje joms labai patikusi. Viena už kitą skubėjo pagirti vakaro šeimininkų skaniai paruoštus užkandžius, gėrėjosi pakvietėjų nuosirdumu. "Jei jūs mus taip mylit ir vaišinat, mes Baltimorę dažniau lankysim" -- ne viena jų prasarė.

Mums, baltimoriečiams, savininko pasididžiavimą ypač kėlė jų žavėjimasis mūsų Sveitinę (Tautiniu Namu). Kai vos tik atvažiavę, jos po vieną ir būreliais rinkosi, nustebusios stabtelėdavo tarpduryje: "O kokia graži, erdvi jūsų salė! Lyg bažnyčia! Tai kad mes New York'e tokią turėtume... Čia ir dainuoti tikras malonumas, ir daina kitaip skambės. Tikrai gražiai jūs čia gyvenat" -- šnekėjo jos. Tik pačių namo statytojų, kuriems už tą Sveitinę priklauso visi nuopelnai, vakaro metu matėme vos kelis, anot vieno jų, Petro Jaro, besislapstančius nuo gilti-

nės...

Gegužės 4-sios baltimoriečių pramoga turtinga keleriopo meno patikiniu. Atsilankiusiems sudaryta taip pat proga susipažinti ir su trijų Paryžiuje gyvenančių mūsų menininkų-naujovinių -- Pr. Gailiaus, Z. Mikšio ir A.

Mončio -- kūrybos po-
būdžiui. Po keletą jų dar-
bų buvo išdėliota kam-
barėlyje šalia salės, kur
vyko koncertas.

St. M.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Jeigu jūs iš anksto apmokėtu muitu siunčiate SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR SOVIETŲ SĄJUNGĄ

JUMS GALI KILTI KAI KURIE

KLAUSIMAI:

1. Kas yra GLOBE PARCEL SERVICE, INC.?
2. Kodėl pritraukė tūkstančius klientų visose Jungtinėse Valstybėse?
3. Kuo Globe Parcel Service, Inc. pasižymi, patarnaudamas savo klientams?

JŪSŲ INFORMACIJAI TOKIE

ATSAKYMAI:

1. Globe Parcel Service, Inc. -- tai firma, oficialiai autorizuota Vnešposyltorg'o priimti iš anksto čia apmokėtus dovanų siuntinius į visas Sovietų Sąjungos dalis.
2. Per paskutiniuosius trisdešimt aštuonerius metus Globe Parcel Service, Inc. suteikė puikiausį ir labiausiai patikimą patarnavimą savo klientams. todėl klientų skaičius auga kas metais.
3. a. Globe Parcel Service, Inc. gautus klientų siuntinius supakuoja ir išsiunčia dvidešimt keturių valandų laike.
b. Firmos specialiai paruoštas štabas patikrina kiekvieno siuntinio sudėtį bei leidimą siuntinyje esantiems daiktams.
c. Globe Parcel Service, Inc. apdraudžia nuo bet kokios rūšies rizikos kiekvieną siuntinį, jo pilnoje vertėje.
d. Globe Parcel Service, Inc. aprūpina kiekvienam siuntiniui pasirašytą pakvitavimą (kvitą).

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIFTS, INC. autorizuota priimti dovanų užsakymus Sovietų gamybos daiktams, pvz., automobiliui, šaldytuvui, televizijos priimtuvui, drabužiai, avalynė, maistas ir t.t.

Jeigu jūs nesinaudojote mūsų patarnavimu, -- įsitikinkit patys. Aplankykite arba susisiekit su bet kuriuo mūsų skyriumi SVARBESNIOSE JAV-BI MIESTUOSE (kurie, jūsų patogumui, turi didelį prekių pasirinkimą), ir jūs turėsite daug naudos iš mūsų patyrimo.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET

PHILADELPHIA, PA. 19106 Tel. (215) WA 5-3455

PHILADELPHIA, Pa. 19123
632 W. Girard Ave.
WA 5-8878

NEW BRITAIN, Conn. 06052
97 Shuttle Meadow Ave.
224-0829

BALTIMORE, Md. 31224
3206 Eastern Ave.
DI 2-2374

OMAHA, Nebr. 68107
5524 S. 32nd St.
731-8577

SO. BOSTON, Mass. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

PARMA, Ohio 44134
5432 State Rd.
749-3032

CHICAGO, Ill. 60632
4102 Archer Ave.
FR 6-6399

PITTSBURGH, Pa. 15222
346 Third Ave.
GR 1-3712

CHICAGO, Ill. 60622
2242 W. Chicago Ave.
BE 5-7788

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Ave.
BA 5-5923

CLEVELAND, Ohio 44119
787 E. 185 St.
486-1836

NEW YORK, N. Y. 10003
101 -- First Ave.
OR 4-3930

DETROIT, Mich. 48210
6460 Michigan Ave.
TA 5-7560

SAN FRANCISCO, Cal. 94122
1236 -- 9th Ave.
LO 4-7981

ELIZABETH, N. J. 07206
943 Elizabeth Ave.
201 -- 354-7608

SEATTLE, Wash. 98103
1512 N. 39th St.
ME 3-1853

HAMTRAMCK, Mich. 48212
11415 Jos. Campau Ave.
365-6350

SPRINGFIELD, Mass. 01103
1840 Main St.
736-9636
RE 4-8254

KANSAS CITY, Kansas 66102
18 S. Bethany
AT 1-1757

SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Ave.
201 -- 257-2113

LOS ANGELES, Calif. 90026
2841 Sunset Blvd.
(213) 382-1568

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty St.
LY 9-9163

MIAMI, Fla. 33137
2755 Biscayne Blvd.
FR 9-8712

VINELAND, N. J. 08360
Parish-Hall
West Landis Ave.
609 -- 691-8423

MINNEAPOLIS, Minn. 55414
217 E. Hennepin Ave.
FE 2-4008

WORCESTER, Mass. 01604
82 Harrison St.
617-798-3347

MILWAUKEE, Wis. 53215
3036 S. 13 St.
414 EV 3-1485

CENTRINĖ ISTAIGA:

NEW YORK, N. Y. 10003

220 PARK AVENUE SOUTH (212) 982-8410

LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

gatvių tinklas su miniatūriniais kvartalais, -- vargu...

Autorius suskaičiuoja visą eilę kėdainiuose išsaugotų pastatų, primena, kad kėdainių sena miestas turi urbanistinio draustinio teises, kad numatyta rengti jo rekonstrukcijos planą, bet ... tipiniai penkiaaukščiai pastatai jau veržiasi, nelaukdami, kol architektai ką suplanuos. (ELTA)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ --

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

KAS KIENO NERVUS BANDO?

Beveik visą dėmesį kreipdami į mūsų išeivijos visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo problemas, neturėtume negirdomis praleisti ir tuos faktus, kurie verti didesnės dėmesio svarstant Lietuvos laisvinimo klausimo padėtį, to klausimo perspektyvas.

Mūsų politiniam gyvenimui vadovaujančiųjų kalbose toji perspektyva išreiškiama labai apibendrintais posakiais -- "ateitis priklauso nuo tarptautinės politikos konsteliacijos" ar pan., kas yra savaimė aišku. Bet kokia ta "konsteliacija", kiek ji svyruoja palankia ar nepalankia kryptim, retai kam teateina į galvą. Nekalbant apie įvykius Prancūzijoje, Italijoje ir kituose kraštuose, kur visą laiką kelia galvas ir visokiais būdais reiškiasi komunistai, dabartinio meto pasaulinę politiką ryškiausiai gal nušviečia įvykiai Čekoslovakijoje.

Kas ten viduje darosi, besidomį tuo klausimu randa medžiagos įvairiuose laikraščiuose ir žurnaluose. Bet verta bent trumpą žvilgsnį mesti ir į tuos veiksnius, kurie į tuos įvykius iš tolo žvelgdami, nedžiugina tų, kurie į komunistų pavergtų kraštų išvadavimą žiūri didesne įtampa ir suinteresuoto žmogaus žvilgsniu.

Nepaslaptis, kad čekams Washingtone buvo pasakyta, jog išsilaisvinimo iš Maskvos pančių pastangos nebus realiai remiamos, išskyrus "good luck" palaiminimu, jei jie rimtai apsigalvotų savo laimę išbandyti. Nežiūrint tokio "paskatinimo", čekams bent komplimentais pripažįstamas kreditas už sugebėjimą naudoti labai apsikrūpintą ir gerai apgalvotą techniką pabaksnojant Kremlį, bet susilaukiant nuo visiško suerzinimo. O kas gi čekams tokie atveju lieka daryti, kada Sov. S-gos kariuomenei užsimančius "manevruoti" jų pasienyje, apie kokius JAV karinių dalinių manevrus Vak. Vokietijoje prie Čekoslovakijos visai nei negalvojama?! Onegalvojama todėl, kad "Jungtinės Valstybės sutinka padėti Čekoslovakijai ekonominiu bendradarbiavimu, bet ne politiniu manevravimu, tuo labiau ne kariniu. JAV tikslai toje srityje yra ne išlaisvinti satelitus iš raudonųjų bloko, bet užbaigti šaltąjį karą ir pagreitinoti tikrą bendradarbiavimą".

Jei šie The Plain Dealer vedamojo (gegužės 21 d.) žodžiai neatitiktų Washingtono vedamai politikai, sakytum, jog tas laikraštis, kaip ir eilė kitų, simpatyngai žiūri į čekoslovakų pradėtas reformas kelyje į "demokratinį socializmą", kaip jie kad sako, ir tiek. Gyvenimas gi nestovi vietoje, tai ko čia jaudintis, jei ir komunistai išsigalvoja įsivesti vieną kitą reformą... Bet, gink Dieve, neužsimink apie kokius "politinius manevravimus", o ką čia bekalbėti apie karinius.

Washingtono politikos ruporus atstovaujant JAV laikraščiai, kaip matom, neteikia optimistinio vaizdo, kalbant apie "politinę konsteliaciją".

BRANGŪS TAUTIEČIAI!

Litūto dalis nuopelnų Lietuvos ir lietuvių vardo išgarsinime svetimtaučių tarpe priklauso Hamiltono tautinių šokių grupei "Gyvataras", kuris mūsų liaudies menu papuošė Kanados tautybių mozaiką nuo Baltijos krantų atneštų lietuvišku gintaru, išdėdamas jį gal aukščiausiai visų kitų tautybių ir tuo pačiu atkreipdamas Kanados vyriausybės akis netik į atstovus vienos tautinių šokių grupės, bet ir visos lietuvių tautos. To įrodymu gali būti pereinamais metais Kanados šimtmečio minėjimas ir vyriausybės pakvietimai "Gyvatarui" dalyvauti įvairiose šventėse.

Ir šiomet. hamiltoniečiai. Kanados valdžios buvo išrinkti atstovaujami kleva lapo kraštą dideliu Tarptautiniam Draugiškumo Festivalyje Prancūzijoje. Kanados vyriausybė mėgėjų grupės kelionės išlaidų

nefinansuoja, bet išrenka grupę, kuri ją reprezentuos. Išlaidų susidaro apie 6 tūkstančiai dolerių ir pačiam "Gyvatarui" ar Hamiltono lietuvių kolonijai ši suma yra sunkiai pakeliama.

Lietuviai! Taip retos ir reikšmingos išvykos mes praleisti negalime, nes ji liečia ne vien "Gyvatarą" ar Hamiltono lietuvių koloniją, bet visą laisvąją lietuviškąją pasaulį juo labiau, kad iš Prancūzijos numatomi aplankyti ir Vokietijos lietuviai ir mūsų tautinį meną taip pat parodyti kanadiečiams kariamais Europoj.

Atsižvelgiant į Lietuvos nepriklausomybės jubiliejinius metus, į mūsų vedamą laisvės kovą ir Lietuvos vardo garšinimą, nutarta šią "Gyvataro" išvyką pilnai paremti, sudarant Hamiltono "Gyvataro" išvykos į Prancūziją K-tą šio sąstato: pirm. Alf.

Antanas Sodaitis, savitrašio Tėvynė redaktorius, š.m. balandžio 30 d. skrido lėktuvu iš Chicago į New Yorką. Lėktuvas New Yorke nusileido laimingai, Sodaitis pasiekė ir savuosius namus laimingai. Atlikęs šią SLA tarnybę kelionę, buvo patenkintas, atrodė smagus ir linksmas.

Tik skrendant, tik esant aukštai ir toli nuo žemės dingteli net dažnesnė mintis: -- o ką gali žinot?... Bet gi ne žeme vaikštinėdami, ypač ne savuos namuos prileidžiam galimybę, kurios nenorim, ką nors baisaus.

Šį kartą A. Sodaiciui buvo lemtis kita. Turbūt, ne nesusapnuojama. Jis, po kelionės, vakare atsigulė nakties poilsio ir sekantį rytą nebesikėlė. Nė nepabudęs ištiktas širdies priepuolio, mirė laikrodžiui rodant 5-tą valandą. Tokia buvo gegužės mėnesio 1-oji diena Sodaicių šeimoj.

Žinia baisi turi žaibo smūgį, žaibo ir greitį. Greit ji pritrenkė SLA

Juozapavičius, sekr. K. Žukauskas, izd. A.S. Blekaitis, Gyvataro atstovas G. Breichmanas, spaudos ir informacijos vadovas K. Baronas, nariai D. Prunskutė, J. Gedris, K. Mikšys.

Tautiečiai! Kreipiamės į visus Kanados ir JAV lietuvių, į visas organizacijas, prašydami finansiniai ir moraliai paremti Hamiltono "Gyvataro" išvyką į Prancūziją. Kad ir maža auksa, tačiau yra mielai laukiama iš Jūsų, siunčiant ją K-to izd. A.S. Blekaitiui, 206 Queen St., South, Hamilton, Ont., arba Hamiltono lietuvių Bankeliui Talka (Talka, 21 Main St., East Hamilton, Ontario, Canada) įnešant į atidarytą sąskaitą Nr. 1431 "Gyvataras - Prancūzija".

Visi aukotojai kiekvieną savaitę bus skelbiami Kanados lietuvių spaudoj ir po išvykos, duodama pilna pajamų ir išlaidų apyskaita.

Tikime, kad Lietuvos nepriklausomybės jubiliejinais metais mūsų Tėvynės vardas plačiai nuskambės laisvajam vakarų pasauly už ką iš anksto visiems tariame lietuvišką ačiū!

Hamiltono "Gyvataro" išvykos į Prancūziją K-tas.

GERAS DRAUGAS LŪŽO...

ANTANAS DIRŽYS

centrą, kur velionis dirbo, pritrenkė velionio akademinius kolegas, jo bičiulius, jo visuomeninio gyvenimo bendradarbius plačiame New Yorke, kur jis priklausė

O kurios gi buvo tos savybės?

Velionis baigęs Kauno Saulės Mokytojų Seminariją tapo mokytoju. Mokytojaudamas išryškėjo lygsvaros, takto ir objektyvinio galvojimo žmogumi, stropiu darbe, sumaniu moky-

A.A. Antanas Sodaitis

Vyt. Maželio nuotrauka

daugeliui organizacijų ir buvo veikliųjų tarpe.

Šiandien Antano Sodaicio nebėr. Bėra jis mūsų atminty. Ir menam tokį, koks buvo jis gyvas Lietuvoj, koks buvo išeivijoje, ką mums davė, ką paliko.

Jis gimė Šakiuose 1904 m. sausio 31 d. -- tada jau pabudusioj Lietuvoj, jau besistiepiančioj ir besidairančioj naujo ir gerresnio gyvenimo, su ilgesiu ko kito, gyvenimo labai kitokio. To kitokio gyvenimo Antanas sulaukė Lietuvos valstybės atsiradimu. Šiame lietuvių tautos laisvės laikotarpyje jis baigė Lietuvos mokyklą, apvainikuodamas savo pasirusimą gyvenimui Vytauto Didžiojo Universiteto diplomu, gavęs diplomuoto teisininko titulą. Pagal Lietuvos Generalinio Konsulo A. Simučio žodžius, pasakytus atsisveikinime su velioniu, "jis buvo pilnas laisvos Lietuvos auklėtinis, tikras to gyvenimo produktas su geromis ir gražiomis savo prigimties savybėmis".

Todėl greitai jis paskiriamas aukštesnėn pakopon -- Raseinių apskrities pradžios mokyklų inspektorium. Neabejotinai A. Sodaitis būtų buvęs labai naudingas Lietuvos Švietimo Ministerijai. Deja, jis pajuto trauką į teisės sritį, į teisingumo vykdymo darbą, todėl jis perėjo iš Humanitarinių Mokslų į Teisės-Ekonomijos Fakultetą. Jį baigęs diplomuoto teisininko titulu tapo teismo kandidatu, ir, po reikalingo laiko išlaikęs teisės egzaminus, buvo paskirtas teismo tardytoju. Po poros metų jau jis buvo Kauno Apygardos Teismo prokuroro padėjėjas.

Velionis, kaip matom, ir Teisingumo Ministerijoje buvo vyresnybės pastebėtas, kaip pajėgus darbininkas, geras teisininkas, tad skirtas aukštesnėn ir atsakomygesnėn pareigom. Deja, jo teisinė karjera baigėsi visos Lietuvos 1940 metų nelaime. O antrasis pasaulinis karas su visom jo pasek-

mėm lėmė pasitraukimą į vakarus.

Vokietijoje stovyklose, vėliau Amerikoje, A. Sodaitis buvo guvus visuomenininkas ir jungėsi veikliai į naudingąsias lietuviškas organizacijas. Čia dirbdamas, daugiau palinksta į žurnalistiką. BALFui suredagavo ir atspausdino dešimtmetinės sukakties leidinį. Po kiek laiko pereina dirbti į SLA, čia leido šaknis visuomenininko ir 1962 m. SLA Seime buvo išrinktas šios organizacijos savitrašio Tėvynė redaktoriu, kuriuo išbuvo iki savo mirties.

Nežiūrint kad velionis dirbo daugelyje organizacijų -- jo darbo ilgiausiai išlikiantis pėdsakas yra darbas SLA tiek redaguojant šios organizacijos savaitraštį, tiek ruošiant daugelį raštų ir šalia laikraščio. Koki vaidmenį atliko šioje organizacijoje A. Sodaitis, sodriausį įvertinimą tarė pats SLA Prezidentas P. Dargis paskutiniame atsisveikinime: "... nustojau Antano -- nustojau šioj organizacijoj draugo, kokio savo gyvenime neturėjau, nebesitikiu, kad tokį draugą kitą beturėsiu".

Kai šiuos SLA Prezidento žodžius menu, tai šiame įvertinime gimsta paguoda visiems A. Sodaicio vyresniesiems kolegoms-filisteriams nuo nepriklausomos Lietuvos laikų, nuo anų Lietuvos akademinių gyvenimo laikų Korporacijoje Neo-Lithuania. Tai organizacija, kurioje velionis Antanas išbuvo 35-rius metus ir išugdė gebėjimą būti draugu ne tik šioj akademinėj fraternitatas, bet taip pat pražydo draugiškumo talentu fraternaliniame Susivienijime Lietuvių Amerikoje, kur tapti draugu daugeliui, skaitlingai brolijai -- reikia ir draugiškumo neišsemiamų išgalių.

Korporacijoje Neo-Lithuania, paskutiniaisiais metais Filisterių Sąjungoj New Yorke jis, be kito domėjimosi, palieka savo gyvą pėdsaką, kaip vienas Korporacijos 42 metų sukakties leidinio redakcinės komisijos narys. Čia jis žymiai prisidėjo savo patarimų pagelba, savo darbu iki korektūrų taisymo imtinai, būdamas širdingiausias bendradarbis.

Ir Lietuvių Teisininkų Draugija A. Sodaicio pasigenda. Šioj organizacijoje jis buvo Centro Valdybos sekretorius, o be to, taip pat buvo ruošia-

(Nukelta į 4 psl.)

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (28)**BRONYS RAILA**

KAILIO IŠVERTIMAS

Šios ilgesnės rašinių serijos tikslas, kaip atidesnis skaitytojas galėjo suvokti, buvo noras kiek giliau panagrinėti keliolika atvejų ir klausimų, liečiančių lietuviškos išeivijos santykiavimą su lietuvių tauta tėvynėje ir su jai primestais Lietuvos okupanto statistiniais.

Šie klausimai yra tiek pat seni, kiek ir visa mūsų išeivija. Bet per kelis pastaruosius metus jie nepaprastai suaktualėjo, ypač kai išimaisė papildomas elementas: taikingas santykiavimas ne tiek su tauta, kiek su Lietuvos okupanto kvislingais, jo administracijos statistiniais ir okupacinės santvarkos ideologais.

Jau neberastum lietuvių išeivijos laikraščio ir žurnalo, kur tie klausimai dar nebuvo svarstyti ir griežti atsakymai nenurodyti. Ir vis dėlto, mano nujautimu, šios problemos dar neišsisėmė, o tik labiau rūgti pradėjo. Dar ilgesnį laiką jos neišnyks, jaudins ir erzins silpnesnius nervus. Bet yrapavojus, kad dažni kartojimai, tų pačių šiaudų kūlimai kitiems gali baisyti nusibosti.

Nors mano kantrybės ir užsispyrimo šarvas nėra labai plonas, jau šią seriją pradėdamas prileidau nuobodulio galimybę bei protestus. Tiek jau to, galvojau, dar truputį pasiaukokim, kur būtina reikia. Bet buvau laimingas, kai labai greit gavau paguodos, kad gal ne visai veltui ėmiausi šio sunkaus ir nedėkingo darbo. Jau pati šių rašinių pradžia sukėlė tūžmo ir klidėjimų irgi ten, kur reikia.

Kvislinginė stilistika

Dalykas, matyt, yra apygeris tada, kai visi gauna progos pasididžiuoti.

"Laisvės" redaktorius A. Bimba (24 nr.) išaiškina, jog "Baltuši turi teisės didžiutis, kad jau keltame Clevelando smetonininkų Dirvos numeryje jam kailį vana". O Raila "vietoje užsiginti, su pasididžiavimu prisipažįsta", kad sprukęs pas Hitlerį ir ten "ištraukęs" i sukilimo ruošimą Lietuvoje prieš liaudies valdžią su Paleckiu priešakyje. O Liet. Aktyvistų Fronto priešakyje su pasididžiavimu stovėjo hitlerininkas K. Škirpa. O "istikimas lietuvių tautos sūnus" Baltušis nebėgo su Raila pas Hitlerį, jis už metų su pasididžiavimu bėgo pas Staliną...

Už šį enkavedistinio žargono jovalą daug idomesnė mūsų pačių, Amerikoje rauginta kvislinginė stilistika. Štai Brooklyno "Vienybėje" (5 nr.) įdedamas straipsnis, vardu "Ir išėjo ir nujojo niekur nenujojęs". Iš karto matyti gabumas ir maniera. Čia aiškinama, kad mano "dialogas su kraštu" yra tik "juokdariskas, vyžuotas žygis". Kad aš pasikėlęs i "prošeipanišką fanaberiją", nes save laikas aukštesniu, o lietuvių Lietuvoje žemesniu(!) Jei ir esąs proletaras, tai priklausąs vokiečių vadinamai "Lumpen" rūšiai, - reiškia, driskių, skarmalių ir valkatų. Esu taisyklių nežinąs boks ininkas, lauząs boksavimosi taisykles. "Kertu žemiau bambos", "asiliškai spardausi priekaisiais". Neskaitau lietuvių rašytojų knygų, intelektualistiškai nepajėgiu suprasti, ką paskaitau. "Pleperis"!...

Ar to paties tėvo sūnus?

Tiek dar ne visų išminėtų pagarbinimų viename trumpame straipsnelyje!

Tai stilius ir jo reiškęjas žmogus, - Vytautas Širvydas. Kiek esu pastebėjęs, jau per keliolika metų šis kadaise populiarus Amerikos lietuvių tautinės srovės veikėjas ir laikraštinių J. Širvydo sūnus ieškodavo progos, kaip mandriau įžeidinėti vėlesnius pokarinius ateivius. Kad specialiai jam nepatikdavau, tai jo privilegija ir man malonumas. Aš, mat, ne tik nesijaudinu, bet nuo visokių tokių tūžmų ir įžeidinėjimų tunku.

Po Tysliavos mirties vėl pradėjęs rašyti vedamuosius bei apžvalginius straipsnelius "Vienybėje", Širvydas jau dešimtimis kartų mane maitino ir šėrė savo tos rūšies komplimentais. Žinoma, reikėtų už paslaugą atsilyginti, bet kad tingiu. Be to, jeigu kada boksuočiaus, tai taikytiau kirsti ne auksčiau ir ne žemiau, bet tiesiai i pačią bambą.

Ir tada pasakyčiau, kaip liūdna stebėti, kada savo chamizmu, neapykantos svačiojimais ir klidėjimais sūnus daro gėdą gražaus atminimo tėvui.

Dvidešimt metų pavėlavęs

Savo neapykantos svačiojimuose Širvydai šiaip taip kai kada pasiseka įvesti porą trejetą rimtesnių minčių.

Viena iš jų ta, kad dabar aš dėl to pradėjęs rašyti dialogo su kraštu temomis, nes "išgirdęs, kad Vienybė tautos naudai svarbiu klausimu skaito išeivio lietuvių santyki su lietuviu Lietuvoje"... Kažin, kas, ką ir kada išgirdo ir ką skaitė? Tarp kitko, buvau berods pats pirmas, kuris atkreipiau dėmesį, kad po Tysliavos mirties naująją "Vienybės" redakcijos "štabą" pradėjo užgožti sovietiškaip persidažę neva saliamoniško gudrumo kolaborantai. Kitiems reikėjo metų, kol akys atsidarė, ir kelių metų, kol nustojo didžiutis savo nuotraukomis tokio kvapo laikraštyje.

Bet apie lietuvių išeivio santyki su lietuviu Lietuvoje Širvydas pavėlavo beveik dviem dešimtmečiais. "Vienybei" pradėjau rašyti nuo 1945 m. ir kaip bendradarbis nuo to laiko atidžiai ją skaitydavau. Širvydo straipsnių joje nuo to laiko buvo labai nedaug, ne tomis temomis, o ilgiau kai dešimtį visai nieko.

"Vienybė", kaip žinoma, buvo laikraštis, kuris anuo metu plačiau už kitus atidarė savo skiltis lietuvių antinacinės ir antikomunistinės rezistencijos temoms ir problemoms kelti. Tais klausimais joje bendradarbiavo dešimt, gal ir daugiau mūsų rezistencinio pogrindžio, ypač Lietuvių Rezistencinės Santarvės veikėjų ir dalyvių. Man pačiam kartą teko redaguoti net keliolika specialių LRS biuletenių to savaitraščio puslapiuose.

Juozas Tysliava tomis temomis beveik niekad nerašydavo, bet kitų bendradarbių nevaržydavo. Jis mėgo aštresnių ir kontraversinių klausimų kėlimą gal ne tiek dėl jų pačių, kiek dėl to, kad toks kontraversinis laikraštis tampa populiariesnis ir turi daugiau paiseikimo skaitytojuose. Jampirmoje vietoje stovėjo komercinė laikraščio išsilaikymo bazė. Ilgai kartu dirbau, daug susirašinėčiau, pats mačiau vietoje, tad tuščia šiandien skelbti kitokias pasakas.

Pagaliau, charakiri...

Rezistencinės linijos "ideologija" buvo paprasta, - šiandien jau daugumai aiški, bet anuomet atrodžiusi kontraversiška ir net... "Maskvai patarnaujanti".

Tai vadinamasis krašto pirmumo, arba Lietuvos kaip tautinės bazės principas. Mes daug nesiklojėm politinių emigrantų ar išeivių pastangomis vaidinti užsienyje egzilines vyriausybes bei seimus, iš svetur laisvės kovai vadovauti ir pan. Visą laisvės kovų centrą mes kai kurie matėm ir stengėmės gražinti i tėvynę, i kraštą, kur likosi tauta, kur ji rungiasi už tautinę egzistenciją, kur ji turi ir turės neginčijamą teisę apsispręsti dėl savo likimo ir ateities.

Šis krašto pirmumo dėsnis reiškę vieną pagrindinių rezistencijos teorijos elementų. Ginkluotą pasipriešinimą Lietuvoje kruvinai palaužęs, dešimtmečiui praėjus okupantas ir jo lietuviški kvislingai tą kryptį sugalvojo persukti savo naudai: - žiūrėkit, jūsų kraštas yra sovietinis, tauta pritaria vyresnio brolio įvestai santvarkai, ji laiminga, ji jau apsisprendė, ir jeigu jūs krašto pirmumo dėsnį pripažįstat, tai pripažinkit, kaip dabar yra, bendraukit, pakluskit, sustabdykit savo antitarybinę akciją, Šniečkų ir Paleckį laikykite Lietuvos išgelbėtojais, o Salomėją Nėrį ir Venclovą patriotiniais poetais!... Vilkas apsilvilk avinėlio kailiu.

Štai kuo okupantas ir potysliavinė "Vienybė" pavertė lietuvių rezistencijos dėsnius ir dvasią, kada prie to laikraščio atsirado saliamonai ir girnakaliai ir "senior editor" Vytautas Širvydas, "people to people" ideologijos reiškęjas. Patriotinės lietuvių visuomenės akyse toks sovietinis laikraščio perkepimas buvo jo charakiri.

Gaila, kad taip mizernai atsitiko. Bet gerai, kad visiškai aiškiai.

ELENA KEPALAITĖ Dialogas (varis) Vyt. Maželio nuotrauka

klausinėjamas, Miltinis kalbėjo apie teatro uždavinius ir apie dramaturgo, režisieriaus ir aktorius asmenybes. Pasikalbėjimas vyko rusų kalba, nes tai buvo ne vietinė, o Maskvos televizijos centro laida iš Vilniaus, rodoma per visus Sovietų Sąjungos televizijos siųstuvus.

Pasikalbėjimas su Miltiniu buvo pailiuotras ištraukomis iš kelių Panevėžio teatro vaidinimų. (E)

• Vilniaus dramos teatre gegužės 5 d. savo diplomini darbą parodė jaunas režisierius P. Bielskis, ką tik baigęs studijas Vilniaus konservatorijos teatro fakultete. Tai buvo spektaklis, sudarytas iš trijų amerikiečių rašytojų kūrinių: D. Galsworthy "Saulė", Tennessee Williams "Pasmerkti namai" ir W. Saroyano "Ei, žmonės". Debiutantas buvo ne tik spektaklio režisierius, bet ir dekoracijų autorius. (E)

• I Vilnių iš užsienių lėktuvu nuskristi dabar nuo gegužės 12 d. bus galima ir per Varšuvą: du lėktuvai, vienas rusų ir vienas lenkų, kiekvienas kartą per savaitę, skrisdami iš Varšuvos i Leningradą ir atgal, nusišleis Vilniuje.

Ligšiol i Vilnių nuskristi ar iš Vilnius i užsienius išskristi buvo galima tik per Maskvą ar Leningradą. (E)

• Vilniaus miesto ligoninės chirurgas Alfonsas Dir-

sė įgijo daktaro laipsnį, apgynęs disertaciją apie chirurginį arterijų nepraeinamumo gydymą. Pažymima, kad jis vienas pirmųjų Lietuvos medikų-praktikų, apgynusių doktoratą. Mat, keletas naujų medicinos mokslo daktarų iškilo vis iš teoretikų tarpo, dirbančių medicinos mokymo darbą. A. Diršė irgi ne visą laiką buvo praktikas. Prieš keletą metų jis buvo medicinos reikalų administratorius, vad. syeikatos apsaugos ministras. (E)

• Archeologė Regina Kulikauskienė balandžio 25 d. Vilniaus universitete įgijo istorijos mokslų daktaro laipsnį, apgynusi disertaciją "Lietuviai IX-XII amžiuje". Disertacija paremta 151 kapinyno, 50 pilkapių grupių ir 15 piliakalnių tyrinėjimų duomenimis. Disertaciją žada išleisti 1969 metais. (E)

• Leonas Kairiūkštis, miškininkas (Miškų ūkio mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotojas) apgynė disertaciją apie egles-lapuošių medyno formavimo ir jų kirtimo mokslinius pagrindus ir įgijo žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį. Disertaciją gynė Krasnojarske, Rusijos miškų ir medienos institute. (E)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

GERAS DRAUGAS LŪŽO...

(Atkelta iš 3 psl.)

mo Lietuvos Teisės Metraščio redakcinės komisijos narys, turėjęs jau sukauptą tam metraščiui medžiagą savo rankose.

Kai jis atsiskyrė staugiu lūžiu, tai staiga atsirado daug naujo rūpesčio jo daugeliui draugų bendradarbių ne vienoj organizacijoje. Tas rūpestis ir gedulas buvo stiprus susivienijimo lietuvių pildomųjų tarybų, Teisinių centro valdybų,

New Yorko tautininkuose, Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungoj, Lietuvos Laisvės Kovotojų eilėse.

Betgi Antanas Sodaitis paliko gražaus savo gyvenimo šeimoj ir visuomenėj vaizdą, paliko gražų, šviesų atminimą šeimai, giminėms ir visiems jį pažinusiems.

"Pauliau, dabok savo sveikatą. Matai, artinasi Seimas, ten dirbti reiks daug" -- tai pasku-

tinieji Sodaičio žodžiai pasakyti savam prezidentui Povilui Dargiui po SLA Pildomosios Tarybos posėdžių Chicagoj, balandžio 30-tą, Sodaičio paskutinę gyvenimo dieną. Ir šią dieną su užuojauta, su geruoju patarimu artimui jis parodė toki gerumą ir kilnumą kurio joks kapas užkast negali.

Man, dirbusiam su brangiuoju kolega Antanu keliais metais, buvus su juo tampriame ryšyje ypač čia, Amerikoje -- visuomeniniame darbe ir asmeniškai --

teko pažinti jį gerai. Antano darbingumą, darbštumą, o taip pat jo kuklumą ir draugiškumą lytėjau pirštų viršūnių jautrumu. Manau, visada matysiu jo ranką ištiestą reikale, ar veidu švytintį i mūsų didesnius ar mažesnis darbus ir dabar, kai jis atsiskyrė iš gyvųjų tarpo, bet neišėjo iš mūsų, kurių dalimi jis buvo.

• Vilniaus televizija gegužės 4 d. išisą valandą rodė Juozą Miltinį. Panevėžio dramos teatro vadovą. Kritiko D. Judelevičiaus

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

BRONIUS MURINAS IR JO AKVARELĖS BOSTONE

Spalvų grožis ir įvairumas, esu tikras, dažną iš mūsų užburia. Žiūrėkit, kai sugrįžtapavasaris, kai žiedais apsižeria sodai ir gėlių daržai, kai tyras žalumas skrieja nuo medžių, nuostabos pagauti, mes nejučiom ištariam: kaip gražu, kokia spalvų muzika!

Su pavasario žalumais ir spalvomis Bostoną atkeliavo akvarelistas Bronius Murinas iš Chicago: jo kūrinių paroda ALTS-gos namuose, buvo atidaryta gegužės mėn. 11 d. vakare, uždaryta gegužės 19 d. popiet.

BRONIUS MURINAS

Mėlyna vaza

Parodą rengė ir globojo L.B. Bostono Apylinkės valdyba, o vakaro "pramogom" pasirūpino Kult. subatvakariams rengti komisija. Inž. Ed. Cibas, tegu ir norėdamas žmones šypsenom apdovanoti, teisingai pastebėjo, kad jo paties ir Ant. Matjoškos bendra kultūrinė veikla visuomet esanti sėkminga! Anot Ad. Jakšto, kai du stos, visados daugiau padarys!

Dviejų vyrų bendradarbiavimas ir šįkartą praėjo palaimos ženkle: inž. Edm. Cibas gegužės 11 d. vakare lakiais samojais baigė neblogai praejusį 1967-68 m. kult. subatvakarių sezoną, o Ant. Matjoška, kaip bostoniškės L. B. pirmininkas atidarė įdomią ir gaiviai spalvingą dail. Br. Murino kūrinių parodą.

Trumpame parodos atidarymo žody Ant. Matjoška pasirėmė rašytojo Ant. Rūko pasisakymu apie dail. Br. Murino kūrybą. Visi tie, kurie artimo ir net brolio veikloj temato tik blogi (o tokių mes turim gausų derlių), gali samprotuoti, kad "žinomų dalykų nereikia kartoti". Tačiau žmogus, nors kartais ir gerokai paklaidžiodamas, nuolat kartoja tai, kas dega, kas aktualu ir ypač tai, kas jam yra sopulinga. Taigi ir Ant. Matjoškos lūpose atgiję neseniai mirusio rašytojo žodžiai pritiko Br. Murino kūrinių parodos atidarymui.

Tik vienu kitu žvilgsniu pažvelgus į dailės meno praeitį, nesunku pastebėti, kadėjo amžiai, o žmogus visu atkaklumu mokėsi atkurti kiek galima tobulesnį realybės atspindį. Jau antikinės Graikijos dailininkai puikiai pažino žmogaus ir gyvulio anatomiją, pažino gamtą, vėliau meninės tiesos ieškojimų keliuėjo romėnų, italų, flamandų, ispanų, prancūzų, vokiečių ir kt. tautų tapytojai ir skulptoriai. Ir buvo sukurta dailės meno vertybių tapybos drobių, freskų, skulptūrų ir grafikos dar-

lės meno tradicijų, nusi-grįžo ir nuo bandymų atkurti tobulą gamtos ker-telę ar žmogaus pavidalą. Visi tie, kurie dar mėgina eiti tradiciniu keliu, labai dažnai yra pravadžiuojami ir niekinami. Tos kovos atgarsių nestinga ir lietuvių dailės gyvenime. Galgeriausia išeitis iš tų atklanių būtų tokia: darbas, o ne šūkavimais įrodyti savo kūrybos gyvastin-gumą.

Itin miela pabrėžti, kad dail. Br. Murinas kaip tik yra vienas tų mūsų dailės kūrėjų, kuris visom dvasinėm jėgom stengiasi išsakyti save kūrybiniuose darbuose, ypač akvarelinėje tapyboje, regimai nusi-grįždamas nuo pasidras-kymų ragais ir nagais. Jo kūrinių paroda, su-rengta Bostone, aiškiai rodo, kad ir jis neišven-gė šio amžiaus dailininko ieškojimų ir, jei taip galima pasakyti, šio amžiaus filosofavimo. Tačiau, kaip man kužda pa-rodos išpūdziai, dail. Br. Murinas yra su-radęs savo kūrybos sin-tezę: nėra jis užsisklen-dęs abstraktiniuose ieš-kojimuose, nėra jis ir nuogas realistas (žino-ma, jei tokių iš viso ga-li būti). Jo darbai traukia akį savo spalvų daina, kruopščiu išbaigimu ir puikiai apvaldyta akva-relinės tapybos techni-ka.

Akvarelinės tapybos paveikslas -- tai lyg dailiai išbaigtas lyrinis eilėraštis. Gera žinoma, tai nėra lengvai ir pigiai pasiekiamas kūrybinio darbo rezultatas. Lietuvių dailės istorijoje iš-liks akvarelistas Kaj. Šklėrius. Tik sveikini-mais reikia pasitikti faktą, kad akvarelinės ta-pybos žanrą su tokiu giliu tikėjimu dabar puoselėja dail. B. Murinas.

Kaip savo kūryboje, ir savo pasakytų kalboje Bostono liet. kultūrinia-me subatvakary, dail. Br. Murinas pasirodė esąs nuoširdus ir atsi-dėjęs ieškomai tiesai. Jis neneigė vadinamo mo-dernaus meno, nesišaipė iš kitaip savo darbuose kalbančių, neneigė meno kūrėjo ieškojimų, net ir abstraktinėje dailėje rado gilių kūrybinį pra-
(Nukelta į 6 psl.)

BRONIUS MURINAS

Beržynėlis

Neris International, Carbon and Oil Corp. prezidento dr. Juozo Kazicko 50 metų amžiaus pagerbi-me. Sėdi iš kairės: dr. J. Kazickas, Alė Kazickienė, buvęs JAV komisaras Vokietijoje ir JAV prezi-dentų patarėjas McCloy. Dr. J. Kazickas Lietuvos okupacijos metų veikė pagrindėje, Isikūres Ameri-koje finansiškai remia liet. organizacijas.

Vyt. Maželio nuotrauka

Dr. Juozo Kazicko sukaktis be sveikinimo kalbų

Mūsų lietuviškajame gyvenime visokių sukaktuvių netrūksta. Jose kalbų, sveikinimų, linkėjimų taip pat gausu. Tačiau, pasirodo, kad galima surengti labai iškilmingą sukaktį ir visai be kalbų. Tokią staigmeną padarė A. Kazickienė surengusi pobuvį savo vyro 50 m. amžiaus proga, kur buvo sukviešta apie 200 dalyvių ir amerikiečių ir lietuvių. Tai įvyko didžiajame New Yorke š.m. balandžio 20 d. St. Regis Sheraton Hot-el. Iš amerikiečių čia dalyvavo: J.J. Cloy, buvęs aukštasis Amerikos komisaras Vokietijoje, F. Rockwell, North American Rockwell korporacijos prezidentas, R. Bryan, Whitney Communications Systems prezidentas, E. Coolaway, Earlington Industries prezidentas, Ew. Bacon Wall Street bankininkas, Harvardo universiteto ekonomikos fakulteto dekanas, keletas teisėjų, dvasiškių ir kt. Iš new-yorkiečių lietuvių matėsi: Gen. kons. A. Simutis, Dr. Valiūnas, V. Sidzikauskas su poniomis, V. Jonuškaitė-Leskaitienė, kun. J. Liauba, prof. J. Brazaitis ir daug kitų. Buvo atvažiavę ir iš kitur giminės: Sereičikai, Gruodžiai, Mamaičiai, Rūtelioniai, Vaičiuliaičiai, Vylimai, Košiai, Kazlai, Rimkūnas, Armonai ir kt.

Po labai gražių vaišių svečiai vietoje įprastų kalbų turėjo progos pamatyti ir išgirsti aukšto lygio meninę programą, kurią išpildė didieji mūsų meno talentai: A. Kėpalaitė, H. Kačinskas ir St. Baras. Menininkus angliškai pristatė tautiniais rūbais pasipuošusi K. Baltrušaitytė, taip pat apibūdindama kiekvieną menininką išpildomą kūrinių ir pati padeklamuodama angliškai V. Mačernio "Vizijas" (vertimas A. Landsbergio). Ir H. Kačinsko "Daina apie arą" (Vinc. Krėvės) ir S. Baro "Kur bazužė samanota" (S. Šimkaus) ir kitos dainos, išpildytos lietuvių kalba.

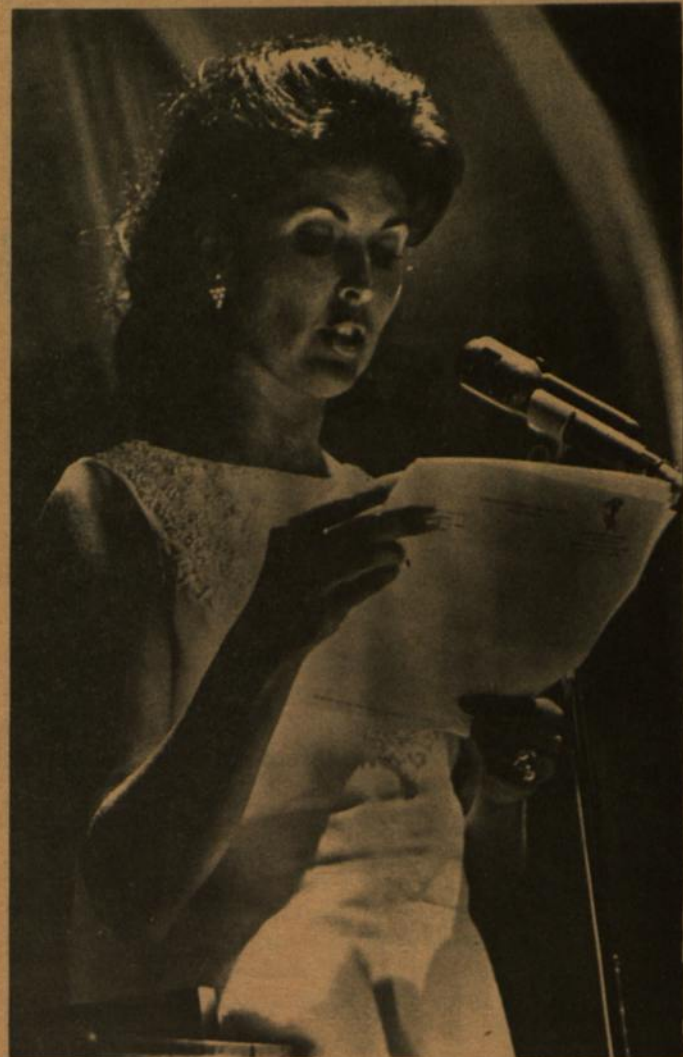
Prie meninės dalies priklausytų ir dukters Jūratės jautrus laiškas savo tėvui 50 m. amžiaus proga. Jos laišką nepaprastai jautriai priėmė klausytojai, ir jie dar ilgai, ilgai plojo, kai salės vidury J. Kazickas, apglėbęs savo nuostabiai gražią dukrą, jai dėkojo...

Ir tada, kiek susijaudinęs, žodį tarė pats so-

lenizantas. Tai reto iškalbingumo žmogus. Jo tartas žodis visada grakštus, lengvas, taiklus. Pirmieji žodžiai skirti žmonai Alei ir dukrai Jūratei. Padėka už šio vakaro staigmeną, gražią nuotaką. Toliau trumpai paminėjęs gražesnius momentus gimnazijoje, universitete, kiek ilgiau sustojęs ties Lietuvos Golgota. Ir taip rinktinei amerikiečių auditorijai šeimininės šventės proga, buvo paminėta Lietuvos okupacija, rezistencija, sukilimas. Štai kuo ir buvo šis priėmimas ypatingas, kultūringas ir re-tas.

Apie Dr. Juozą Kazicką, jo asmenį, didelius sugebėjimus, gražią šeimą (duktė ir 4 sūnūs), apie jo gausias aukas (žinomas ir niekam nežinomas) kada nors kas kitas aprašys. Jis tikrai yra pasiekęs didelės aukštumos. Įdomu, kad tai jau buvo pramatę jo profesoriai Vilniaus universitete, sakydami: "Šito vyro laukia tikrai didelė ateitis".

L.B.

Jūratė Kazickaitė, karo korespondentė Vietname, buvo atskridusi į tėvo pagerbimo iškilmes ir karišką uniformą pakeitusi baline suknele, perskaitė literatūriškai labai įdomiai parašytą "Laišką Tėvui".

Vyt. Maželio nuotrauka

Bronius Murinas ir jo akvarelės...

(Atkelta iš 5 psl.)

dą, bet kartu pabrėžė, kad ne vienu atveju tai, kas dabar daroma meno kūrybos vardu, sudaro neblogas sąlygas dailės menu dangstyti nemokšom. Ir jis sielojosi, kad pagalba menui blėsta, kad šių dienų dailės meno parodose gali aptikti eilę darbų, kurie nieko bendra neturi su meno kūryba, nieko bendra ir su meninės tiesos ieškojimu. Vadinas, ir dail. Br. Murinas atsigrižo į tą tikrovę, kurią ne vienas regim, dėl kurios sopulių ne vienas sielojamės ir "kartojamės".

Bostone surengtoji parodoj dail. Br. Murinas iškabino tik 30 darbų (mažiausia galėjo iškabinti 45). Tačiau ne paveikslų gausumas, o jų atranka, jo meninė kokybė sudaro dailės meno parodos reikšmingumą. Paklaustas, su kuriais kūriniiais šioj parodojau torius nenorėtų skirtis, dail. Br. Murinas davė kuklų atsakymą, kryželiu paženklindamas tik penkis savo darbus: Vasara baigiasi (Nr. 6), Prieblanda (Nr. 11), Laukų želmenys (Nr. 13), Kalnuota apylinkė (Nr. 20), Mėlyna vaza (Nr. 23).

Nesunku prie dailininko pasisakymo prijungti dar šiuos jo kūrinius: Beržynėlis (Nr. 8), Vasarotojos (Nr. 25), Ko-

pos (Nr. 27), Žvejų laivai (Nr. 29), Natiurmortas (Nr. 30).

Tačiau ir ši "pretenzija" dar yra gana šykšti, nes beveik visi dail. Br. Murino darbai, išskaitinti šioj parodoj, atspindi dailininko kūrybinį potencialumą. Ir nėra abejonės, kad Bostone surengta dail. Murino darbų paroda yra meistro darbai, tiesiog spalvinė poezija, nestokojanti koloritinio dainingumo ir subtilių dailininko išgyvenimų.

Pagirtina L.B. Bostono Apylinkės valdyba, dail. Br. Murino akvarelių parodą surengusi, sveikintini ir kult. subatvakarių rengėjai, įsijungę talkon ir šios puikios parodos šviesoj baigę dar vienus darbo metus.

St.S.

HELP WANTED MALE

GUARDS

Detroit, full and part-time openings in Detroit and suburbs. Uniforms and equipment furnished. Full time guards receive life and hospitalization insurance, paid vacations, \$91 weekly, 48 hours. To qualify, preferred age 21 years or older, good police and work record, telephone and transportation required. For information, call 313-444-4959 weekdays, 9:35 p.m., Saturdays 9 a.m. to 12:30. An Equal Opportunity Employer (59-60)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

RUŠIA DOKUMENTINĖ FILMŲ VARDU "DVYLIKA"

Lietuvių Foto Archyvas rušia dokumentinį filmą vardu "Dvylika", kuris turėtų pasirodyti šių metų pabaigoje. Tai būtų bene pirmoji planinga pastanga pasitelkti kamerą lietuvių išeivijos dokumentacijai Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Pradžioje nutarta visą dėmesį sukaupti į vyresniąją kartą ir filmu pristatyti dvylika ryškesnių jos profilių — dvylika meno, politikos ir visuomeninio darbo veikėjų.

Senoji, garbingoji gvardija netrukus taps legenda ir būtų didžiai nuostolinga, jeigu jos veidai, jos balsai negrįžtamai nusidėtų į erdvę, kaip jau atsitiko su Vincu Krėve, Broniu K. Balučiu, Kazimieru V. Banaičiu, su paskutiniaisiais Nepriklausomybės Akto signatarais... Deja, nesukubome pasirūpinti jų vaizdiniu-garsiniu palikimu, dar nespėjome susivokti naujoje plokštelės ir filmo galimybėse. Toji spraga bus visados juntama ir apgailėstaujama.

Pirmieji planuojamo filmo projektai buvo aptarti šią žiemą ir balandžio mėnesį prasidėjo filmavimo darbai. Šiuo metu redaguojama filminė-garsinė medžiaga kan. Mykolo Vaitkaus ir Vaclovo Sidzikausko fragmentams. Netrukus numatoma filmuoti prof. Juozą Žilevičių, PLB pirminką Juozą Bachuną ir kitus.

Filmas "Dvylika" sukamas 16 mm. juostoje — garsinis ir spalvotas. Jo ro-

Grupė Clevelando lietuvių, gegužės 4 d. pagerbusių Metropolitan operos dainininkę Liliją Šukytę. Ant žemės sėdi: A. Mikulskis, F. Eidimtas, O. Ralienė, G. Kudukienė, E. Stepas, G. Sniečkus ir A. Vaikšnoras. Antroje eilėje: H. Capny, O. Mikulskienė, G. Eidimtienė, N. Braziulienė, Lilija Šukytė, S. Knistautienė, Z. Šukienė, p. Plechavičienė, p. Stankaitienė.

SOL. L. ŠUKYTĖ DĖKOJA

Esant Clevelande su Metropolitan Operos gastrolėmis, vietos lietuviai padarė man visai

nelauktą staigmeną: labai išpuodingą, jaukų ir gražų priėmimą. Aš buvau tuo nustebinta.

Tas priėmimas nebuvo koks nors oficialus pareigos atlikimas. Jame buvo galima justti Jūsų visų nuoširdumą, paprastumą, vien gero linkėjimą.

Dėl to aš noriu išreikšti padėką šio parengimo iniciatoriams: S. Knistautienei, G. Kudukienei, F. Eidimtui. Labai ačiū už tartą žodį S. Barzdukui ir F. Eidimtui.

Širdingai dėkoju Norai ir Vyt. Braziuliams, kurie mielai perleido savo butą priėmimui ruošti.

Dėkoju visiems, mano pagerbime dalyvavusiems, už gražią dovaną, lietuvišką lėlę, kurią man įteikėte, kaip lietuvaitei simboli.

Labai širdingai dėkoju visiems taip skaitlingai atsilankiusiems svečiams, kurie su manim taip maloniai praleido vakarą.

Jūsų Lilija

PADARĖ DAR VIENĄ ŠIRDIES OPERACIJĄ VILNIUJE

Vilniaus klinikinę ligoninę balandžio mėnesį buvo padaryta dar viena sutrikusio širdies vožtuvo dirbtiniu pakeitimo operacija ir buvo rengiamasi trečiai.

Antroji operacija buvo padaryta 30 metų amžiaus moteriai. Balandžio 20 d. žiniomis, operacija pasisekė ir ligonės savijauta tada buvo gera.

Gera savijauta buvo ir anksčiau operuotos rokiškietės Grigalavičienės (kurios amžius ankstesnėje žinioje paminėtas klaidingai. Turėjo būti "beveik 40", o ne "apie 60").

Antrąją operaciją irgi atliko prof. A. Marcinkevičius, padedamas gydytojų G. Kavoliūno, G. Uzdavinio, V. Sirvydžio ir kelių kitų pagalbininkų.

Trečioji operacija buvo rengiamasi daryti inžinieriui iš Panevėžio. Apie ją pranešimų dar nepasirodė.

(E)

PIRKITE MAY'S KASDIEN: MIESTE 10 IKI 5:45, PIRMAID. IR KETVIRTAD. 10 IKI 8:30, SKYRIUOSE 10 IKI 9:30 MES DUODAME IR IŠKEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S ALL 7 STORES BASEMENTS

DIDŽIULIS SPECIALUS PIRKINYS!
VYRAMS 50% FORTREL* POLYESTER
IR 50% MEDVILNĖS
PIRMOS RŪŠIES
NEREIKALINGOS PROSO

Kasdieninės kelnės

1/2

NORMALIOS
KAINOS

3.97
PORA
Reg. \$8

- Visos pirmos rūšies
- Nepaprastas pirkinys
- Sukirpta dideliu patogumui Ivy diržo modeliui

- Jau atlenktos
- Kaip tik laiku švenčių proga
- Neprosijamo lengvai valomo Koratron

Tai didelė kokybė. Visiems metų laikams tinkama medžiaga iš 50% Fortrel polyester ir 50% medvilnės "karštesnio audinio" išvermei. Vyrams modeliai 32 iki 42 dydžių. Pasirinkimas iš juodų, whiskey, pilkųjų ar mėlynų alyvinių spalvų. Pirkite po vieną visų spalvų labai sutaupant!

Užsakymai paštu ir telefonu CH 1-3070
Lorain 233-6141; Elyria 322-6301

BASEMENT MEN'S CLOTHING ALL 7 STORES

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

ALIAS SUVAŽIAVIME
SKAITYS PASKAITĄ

• Kęstutis Paulius Žygas

— jauniausias ALIAS suvažiavimo paskaitininkas, dabar gilinąs architektūrinės studijas Graduate School of Design, Harvard University, skaitys šeštadienį, gegužės 31 d. paskaitą "Architektų dabartiniai prototipai XX-jam amžiui".

Paskaita bus iliustruojama skaidrėmis ir nagrinės šiandieninius pavyzdžius ir sprendimus būsimom megalopolio gyvenimo problemoms.

Šis paskaitininkas yra baigęs pradinį mokslą Clevelande: Šv. Jurgio lietuvių parapijinę mokyklą ir Cathedral Latin gimnaziją. Baigęs gimnaziją laimėjo stipendijas į Harvardo, Princetono ir Western Reserve universitetus. Iš šių stipendijų pasirinko Harvardo universitetą, kurį baigė cum laude 1964 metais. Be atsiekimų moksle K. P. Žygas pasižymėjo ir sporte: tris metus dalyvavo "Harvard Fencing Team" ir buvo NCAA National Fencing Championship Tournament iš finalistų.

Paskaitininko žodžiais, jis baigęs universitetą, aktyviai susidomėjo lietuviška veikla. Priklauso eilei lietuviškų organizacijų, Metmenų redakcinei komisijai, nuo 1967 m. yra Santaros-Sviesos Federacijos Centro Valdybos narys ir nuo 1965 m. Studentų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas.

Nuo rudens K. P. Žygas pradės dėstyti kaip asistentas Graduate School of Design, Harvardo universitete.

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI DALYVAUTI IX Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimo

BANKETE

š. m. birželio 1 d., šeštadienį, 7:30 v. v.

Sheraton-Cleveland viešbutyje.

Programoje: solistė Nerija Linkevičiūtė.

Šokiams gros geras orkestras.

Informacijas ir banketui rezervacijas galima gauti pas inž. A. Gedrį, 355 Royal Oak Blvd., Richmond Hts., Ohio 44143, tel. (216) 481-8205. Bilietai į banketą — 10 dol. asmeniui. Rezervacijos priimamos stalais (10 asmenų), arba pavieniui. Studentams nuolaida.

Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos "Aukuro" ansamblis ši sekmadienį, gegužės 26 d. 4 val. p.p. Šv. Jurgio parapijos salėje dalyvaus mokyklos mokslo metų užbaigimo koncerte-literatūros vakare. Visi Clevelando ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

• **SEKMADIENĮ**, gegužės 26 d. 7:30 v.v. Cleveland Music School Settlement mokyklos salėje įvyks pianistės Birutės Šmetonienės mokinių koncertas. Po koncerto valės.

• **LB Clevelando I Apyl.** valdyba gegužės 19 d. posėdyje Pabaltijos sporto varžybų išlaidų padengimui paskyrė 25 dol.

Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos "Aukuro" Ansamblio įdainuotos plokštelės išleidimo reikalam suteikė beprocentinę paskolą 560 dol.

Taip pat šiai mokyklai mokslo metų užbaigime pažangiesiems mokiniams nutarė skirti dovanėles — knygomis ir kovos metų progai išleistais sidabriniais liet. ženkleliais.

ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Ši savaitgalį Clevelando ateitininkai ruošia savo šventę su sekančia programa:

Šeštadienį, gegužės 25 d., 7 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje, moksleiviai ir studentai ateitininkai ruošia pa-

silinksminimą — šokius. Geras orkestras. Užkandžiai. Kviečiame visas Clevelando jaunimo organizacijas. Įėjimas — 1 dol.

Sekmadienį, gegužės 26 d. 10:30 val. Šv. Mišios šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Mišias laikys ir pamokslą pasakys Ateitininkų Federacijos Dvasios Vadas kun. prof. St. Yla.

Po mišių akademija. Moksleivių, studentų priesaikos. Ateitininkų Federacijos vado prof. dr. J. Pikūno paskaita. Meninėj daly pasirodys jaunieji ateitininkai.

PARDUODAMAS pianinas — Baldwin — spinet.

Teirautis telefonu LI-1-3677 po 4 val. p.p.

• **Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **CLEVELAND STOKERS** futbolo komanda laimėjo rungtynes su Bostono Beacons rezultatu 4-1 ir tuo susilygino taškų skaičium su pirmoje vietoje stovinčia Chicago komanda.

Ši šeštadienį, gegužės 25 d. 8 val. vak. Clevelando stadione Stokers žais su Baltimorės komanda, o gegužės 29 d. su Toronto.

PASIRYŽIMAI IR DARBAI

Šiais metais Clevelando lietuvių kolonija savo darbų programoje įsirašė dar vieną, bet labai konkretų ir prasmingą punktą: kova prieš komunizmo nusikaltimus prieš žmoniškumą Lietuvoje ir pagalba pavergtiesiems. Clevelande ši akcija buvo pradėta surengimu Maldos ir Aukos Sekmadienio už Pavergtą Bažnyčią Lietuvoje. Ši akcija nepasibaigė minėto minėjimo surengimu: ji tęsiama ir plėtojama konkrečiais ir prasmingais darbais toliau. Šalia maldos ir aukos yra dar kitas būdas padėti pavergtam kraštui. Turime vieną iš geriausių propagandinių leidinių anglų kalba knygą Dr. J. Savasis "The War Against God in Lithuania". Čia dokumentaline medžiaga patiekta vaizdas, kas iš tikrųjų dedasi Lietuvoje. Knyga lengvai skaitoma ir suprantama amerikiečiui, nes čia kalbama apie patį žmogų, jo be teisę būklę komunizmo sistemoje. Taigi turime dokumentą, kuris yra neatsaukiamas kaltinamasis aktas komunizmui. Tačiau neužtenka jį tik turėti, bet reikia paskleisti. Čia kiekvienas tautietis gali būti kenčiančios tautos ambasadorium. Šis darbas nėra kelių ar keliolikos lietuvių darbas: jį mes turime jungtis visi pasidami išplatinti darbo-

vietėse, kaimynams bent po kelias knygas.

Iki šiol Clevelande paskleista virš 500 knygų ir surinkta apie 1.500 dol. aukų. Aukų ir knygų platinimas tęsiamas toliau. Vis didesnis organizacijų ir paskirų asmenų skaičius įsijungia į šį prasmingą darbą.

Kleb. kun. Angelaitis paskelbė bažn. biuletenyje ir paragino pamokslu metu parapijiečius nusipirkti šią vertingą knygą. Per visas pamaldas prie bažnyčios "The War Against God in Lithuania" pardavinėjo H. ir S. Stasai. Parduota virš 20 knygų. Šios knygų pardavinėjimas tikimasi tęsti ir toliau. Pažymėtina, kad p. Stasiene šią knygą sėkmingai platina jau nuo ankščiau.

Iki šiol į aktyvų knygų platinimą jau įsijungė skaučių "Neringos" tuntas, Moksleivių ateitininkų kuopa ir Budžiai. Laukiama įsijungiant ir kitas jaunimo organizacijas. Šia proga norėtųsi paprašyti jaunimo tėvus, jų vadovus ir apskritai visus padėti įsijungiant, padėti ir įvertinti.

Pereitą savaitę LKRŠ per kun. K. Žemaitį įteikė savo narių tarpe surinktą \$182.00 auką Čiurlionio Ansamblis. Be to aktyvus čiurlionietis inž. V. Urbaitis pasiėmė 30 knygų platinimui.

F. Eidimtas (LB I apyl. pirm.) pasiėmė 50 knygų, kurias tikisi darbovietėje pats ir padedamas kitų valdybos narių išplatinti.

Inž. J. Nasvytis (Tautinės S-gos Cleve. Sk. pirm.) pasiėmė platinimui 20 knygų.

Dovana Šv. Jurgio parapijos mokyklai, Vladas Knis-tautas ir Jurgis Stravinskas sudėję po \$5.00 nupirko parapijos mokyklos bibliotekai "The War

Against God in Lithuania" knygų.

Knygų platinimo reikalu kreiptis į abieklebonijas arba F. Eidimtą Šv. Jurgio par. rajone, S. Stasiene, Naujosios parapijos rajone. A.G.

M A L E

CHEMICAL MIXER HELPERS

1ST & 2ND SHIFT

Good hourly rate. Plus overtime.

Excellent fringe benefits.

APPLY IN PERSON

MACCO
ADHESIVES
GLIDDEN DURKEE DIV.
SOM CORP.

30400 Lakeland Blvd.

Wickliffe, Ohio

An Equal Opportunity Employer
(59-61)

WANTED 1ST CLASS
HAMMERMAN AND HEATERS
PAID INSURANCE
PAID VACATION
All Shifts
Steady work, top rates, apply
GENERAL FORGE AND TOOL CO
18325 Dix-Toledo Rd.
Wyandott, Mich.
313 — 285-1680
(59-65)

CUTTER—MEN'S CLOTHING

Experienced and apprentices. Steady work, 3 weeks paid vacation, retirement & medical benefits. Apply in person.

LYON TAILORS
2320 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND, OHIO

(60-68)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED MEN
VERTICAL MILL HANDS
LATHE HANDS
Must be able to set up work from Blue Prints. Steady work. Overtime. Apply in Person.
STELCO CORPORATION
18824 Mt Elliot Detroit, Mich.
(60-69)

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkelis — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
V. Volertas — ŠAMOKSLAS — premijuotas romanas	\$3.50
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodis — TAUTOS KELIU — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PATAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKĖMOS RASTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS — minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$3.75
J. Gliuda — THE SONATA OF ICARUS (Ikarso Sonata — angliškai)	\$5.00
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE	
kietais viršeliais	\$3.75
minkštais viršeliais	\$2.50
LITERATŪROS METRAŠTIS — Trečioji Pradalė ir Ketvirtoji Pradalė	
kietais viršeliais	\$3.75
minkštais viršeliais	\$3.00
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECEIPIES	\$2.00

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

LB Clevelando I ir II apyl. valdybos bendrame posėdyje sutarė daugiau dėmesio skirti lietuviškos kultūros ir lietuviybės ugdymo darbams. Sėdi iš kairės: I apyl. pirm. F. Eidimtas, buvęs Sibiro tremtinys B. Butkus, II apyl. pirm. K. Žiedonis, J. Žilionis, Stovi: J. Kalvaitis, P. Balčiūnas, V. Čyvas, A. Gailius. Šis ir inž. Miškinis. Nuotraukoje trūksta valdybos narių: O. Jokubaitienės, L. Jonaičio ir G. Sniečkaus. V. Plodžinsko nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Inž. Valdas Adamkus-Adamkavičius prašo lietuvių talkos. Sėdi ALT S-gos Chicago skyriaus pirm. P. Vėbra.
V.A. Račkausko nuotrauka

Už Valdą Adamkų!

Inž. Valdas Adamkus-Adamkavičius gegužės 19 dieną pradėjo savo rinkiminę kampaniją lietuvių tarpe, kalbėdamas Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus susirinkime. Tai, žinoma, iššaukia a.a. Antano Olio prisiminimą, nes Valdas kandidatuoja į Olio turėtą Chicago Sanitarinio Distrikto patikėtinio vietą. Kaip žinia, Olio buvo ne tik patikėtinis, bet ir pirmininku. Sanitarinis Distrikas nėra miesto administracijos padalinys, kaip kad atrodytų iš jo vardo. Iš tikro jis buvo sukurtas tvarkyti Michigano ežero vandens nutekėjimui į Mississippi baseiną, tuo būdu apsaugojant Michigano ežero vandenį ir pakrantes nuo užteršimo. Šiuo metu toje žinyboje dirba apie 2.500 žmonių ir jos reguliarius biudžetas siekia virš 80.000.000 dolerių, neskaitant milžiniškų sumų įvairiom statybom.

Faktinai Valdas jau yra laimėjęs partijos nominaciją, tačiau jam ir visiems Chicago bei apylinkės lietuviams -- Sanitarinio Distrikto patikėtinius renka visi Cook County, t.y. Chicago miesto ir 103 priemiesčių gyventojai -- yra svarbus kiekvienas balsas gautas per pirminius rinkimus. Mat, skaičiuojama, kad toje srityje gyvena apie 50.

000 galinčių balsuoti lietuvių. Tas skaičius kiek mažas, tačiau prie šiek tiek pastangų lietuviai galėtų sutelkti su savopa žistamų talka kokius 200.000. Tai jau būtų kai kada lemiamas skaičius, su kuriuos turėtų skaičiuoti abi partijos. Bet koks bandymas į rinkimus išeiti be partijos aparato talkos ir pritarimo, kaip parodė A. Rudžio pavyzdys, yra pasmerktas nepasisekimui, tačiau ir partija pa rinkimu savo kandidatų mūsų tautiečio dar ne užantspauduoja jo laimėjimo. Jis turi įrodyti, kad yra populiarus ir turi talkininkų, kurie gali padėti ne tik jam asmeniškai, bet eventualiai ir partijai.

Žodžiu, Valdo kandidatūra pasidarė iššūkiu Chicago lietuviams. Jie gali ir turi parodyti, kad yra stipri, sąmoninga ir gerai susiorganizavusi grupė, dėl kurios palankumo turėtų varžytis abi partijos, kurios savo keliu nesivadovauja sentimentais, bet realiais pajėgumais, apskaičiavimais. Todėl būtų pravartu, kad ir tie tautiečiai, kurie šiaip balsuoja už demokratų kandidatus, per pirminius rinkimus atiduotų savo balsus už respublikoną Valdą Adamkų, kas nesuvaržo jų teisės per pačius rinkimus balsuoti už demokratų kandidatus. Lygiai kaip res-

• New Jersey Lietuvių Taryba per A. S. Trečioką prisiuntė Dirvai 25 dol. auką. Ta proga A. S. Trečiokas, tos tarybos sekretorius, savo laiške apgailestauja, kad tik tiek Taryba tegalėjo prisidėti "spaudos mėnesio" proga paremiant savąją spaudą. Priežastys rimtos: reikėjo šiais metais remti labai daug kitų reikalų, kaip savo radijo, mokyklą, JF Komitetą ir kt.

N. J. Lietuvių Tarybai dėkojame, kad nežiūrint į aukų infliaciją, lietuviškoji spauda nebuvo aplenkta.

• Dirvos novelės konkursui gauta novelė "Mirga", pasirašyta slapyvardžiu Dainavos Rūta.

• Aleksandras Kučiūnas, Washingtono Valstybinio Universiteto muzikos profesorius, gegužės 8 ir 10 d. sėkmingai dirigavo anglų kompozitoriaus Benjamin Britten operą "A Midsummer Night's Dream" premjerą. Seattle spauda apie tai atsiliepė teigiamai, paminėdama, kad "... the orchestra was well in hand and handled the music with care it deserves".

S. m. birželio 2 d. Chicago Lietuvių Opera perduos J. Karnavičiaus operą "Gražina" New Yorke, koncertinėje formoje, kurią maestro A. Kučiūnas diriguos.

• Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų S-gos C. Valdyba ir Lietuvių Gydytojų Biuletinio redakcijos kolektyvas renka siūlomam Pick-Congress viešbutyje Chicagoje, gegužės 25 d., 6 val. vak.

• Dail. A. Krivickas, Vasario 16 gimnazijos pedagoginio personalo narys, gegužės 11 d. atidėrė savo dailės darbų parodą Lose Dauer galerijoje Ludwigs-hafeno mieste. Paroda tęsis ligi gegužės 31 d. Parodos atidarymo proga kalbėjo miesto burmistras Albert Wild.

AUKOS JUNGTIMIAM FINANSŲ KOMITETUI IŠ LB APYLINKIŲ IR KITŲ ORGANIZACIJŲ

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba -- 850 dol., LB Elizabeth, N. J. apylinkė -- 658.15, LB Grand Rapids, Mich. 600, LB Worcester, Mass. 200, LB New London apyl. Conn. -- 167, LB Cicero, Ill. apyl. -- 140, LB Gage apyl. Chicago -- 120, LB Bridgeport, Conn. apyl. -- 75, LB Easton, Pa. apyl. -- 70, LB Roseland, Chicago -- 51, Liet. karių veteranų "Ramovė" Centro valdyba, Chicago -- 25.

LB apylinkės rašo, kad be prisiūtų dabar aukų -- lėšų telkimas tęsiamas, platinant laimėjimų bilietus ir kitus JF Komiteto leidinius per išstisus metus. Kitos organizacijos prisiuntė aukas savo iniciatyva, atsiliepdamos.

publikonai lietuviai per pačius rinkimus gali balsuoti už teisėją Wells, kuris eina demokratų sąraše.

Žinia, kas nors gali paklausti, o kas mums iš to, jei pravesime Valdą? Man rodos, kad jo ligšiolinis "rekordas" kalba jo naudai. Tai tolerantiškas visiems žinomas visuomenininkas, kuris tikrai ir toliau stovės lietuvių ir laisvos Lietuvos interesų sargyboje. Verta už jį balsuoti per pirminius birželio 6 d. rinkimus ir paremti jo priešrinkiminę kampaniją.

Vytautas Meškauskas

Detroito lietuvių mergaičių choras, suorganizuotas muz. Stasio Sližio, pirmame koncerte. Prie pianino R. Sližytė ir dešinėje smuikininkė Leonore Michaels. Chorui diriguoja S. Sližys.

J. Gaižučio nuotrauka

KULTŪRINĖ POPIETĖ DETROITE

Praėjusį šeštadienį Lietuvių namai buvo pasipuošę pavasariška jaunatviška išraiška. Retai būna tokių vakarų, kada scena pripildoma jaunimo. Pirmą kartą pasirodė muz. St. Sližio suorganizuotas mergaičių choras, susidedęs iš 40 jaunatviškai trykštančių veidų.

Choro amžius dar trumpas. Skaičiuojamas tik tai mėnesiai. Pirmieji žingsniai buvo žengti per praėjusias

Kalėdas ir Velykas, giedant Šv. Antano bažnyčioje.

Kai lietuvių namų scenoje išsirykiavo 40 mergaičių, apsirengusių tautiniais drabužiais, kiekvienam žiūrovui perskrodė ir jausmus ir smegenis labai malonus vaizdas ir viltis, jog tas jaunimo būrys nebus ir amerikoniškoje jūroje, bet pasiliks lietuvių tautinėje bendruomenėje ir galbūt išvys laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Muz. St. Sližio vadovaujamas choras sudainavo 7 dainas. Vienos jų buvo lengvesnės, kitos sunkesnės. Tačiau talpininkaujant smuikininkei Leonore Michaels, akompanuojant pianinu Reginai Sližytei, bei akordeonu palydint Aldonai Petrauskaitei, dainos praskambėjo gražiai ir publikos buvo labai šiltai priimtoms. Dvi dainos -- "Punska daina (liaudies)" ir Berneliai apgavikai (liaudies) -- harmonizuos tos dirigento St. Sližio. Dainų koncertą pradėjo su Tėviškės namai (kantatos I d.) muz. Br. Budriūno ir baigė su J. Švedo harm. liaudies daina subatėlė.

Dainų vakarą pajavirino mergaitės pranešėjos -- Vida Bliudžiūtė, Aida Smalinskaitė ir Karolė Veselkaitė. Solopartiją prie choro atliko Irena Vizgirdaitė dainoje Mamytei (J. Bertulio). Tarp dainų buvo įterpta tautiniai šokiai, kuriems vadovavo Galina Gobienė. Per pirmąją pertrauką atliko Aštuonytė ir Kepurinė (8 mergaitės), o per antrąją pertrauką Blezdinginį Jonkelį ir Suk, suk ratelj. Kadangi šilainė pasirengusi dalyvauti tautinių šokių šventėje tai jau prie šokių negalima prisikabinti. Tobulai šokiai atlikti, rodos,

kad dar bent vieną, dar vieną, bet scenos uždanga nusileidžia ir triukšmingas plojimas nei choro nei šokių vadovų nebeįspėja dar pakartoti, dar ką nors sudainuoti ar pašokti. Publika tokiu atveju negailestingai nei dainininkams nei šokėjams, ji vis nori daugiau. Kaip puseitęsios paskaitos žmonės laukia pabaigos, tai meniškų pasirodymų užbaigos nelaukia, tik negailestingai uždanga nutraukia visus norus.

Šokių akordeonu palydėjo Rimas Kasputis.

Po kultūringo dainų ir šokių vakaro žodį tarė mergaičių choro Tėvų komiteto vardu p. Bartkus ir Jubiliejinių metų komiteto pirm. J. Urbonas. Ir vienas ir kitas išreiškė didį dėkingumą jaunimui ir jų tėveliams už tai, kad savo dukreles leido puoselėti lietuvišką dainą ir šoki, o vadovams už jų pasišventimą jaunimui -- tautiniams reikalams.

Choro ir šokių vadovai buvo apdovanoti po 2 plokšteles. Smuikininkė taip pat gavo vieną plokštelę už jos dalyvavimą dainų pynėje.

Dainų ir šokių išpildymu pasigerėti prisirinko pilna Lietuvių Namų salė. Tai tikrai malonus reiškinys, kad jaunimo pasirodymus visuomenė remia. Ji supranta, kur yra tautinis reikalas. Dar labiau tautinę lietuvišką idėją suprato suminėti meno vadovai, kurie nepaliko laisvo jaunimo nenaudingiems darbams ar veiksmams praleisti, bet įjungė į šokių ar dainų grandinę.

Jubiliejinių metų komiteto kultūros skyriaus vardu tebūna leista išreikšti muz. St. Sližiui, G. Gobienei ir jų jaunatviškiems sambūriams nuoširdžią gilią padėką ir linkėti nepailsti lietuviškoje veikloje.

A. Musteikis

Detroito tautinių šokių grupė "Šilainė", G. Gobiene vadovaujama, šoka kepurinę.

J. Gaižučio nuotrauka

Žyminiam senosios kartos veikėjui

JURGIUI SALASEVIČIUI

mirus, jo žmonai JULEI, dukrai ALVINAI ir žentui PETRUI LUIZAMS, gilią užuojautą reiškia

Sofija Smetonienė,
Birutė ir Julius Smetonai